

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۶۱

شماره چاپ:

۲۵۷

تاریخ چاپ:

۱۳۹۱/۸/۲

نام دفاتر:

مطالعات حقوقی

مطالعات سیاسی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۲۶۵۲-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۱۲/۲۶

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح مواد (۲۶) و (۷۳) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات

شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران»

مقدمه

طرح اصلاح مواد (۲۶) و (۷۳) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران با تلفیق دو طرح مشابه به عنوان «طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» به تصویب کمیسیون مربوطه رسیده است که در این گزارش به بررسی مصوبه مزبور خواهیم پرداخت.

بررسی طرح

ماده (۱)

براساس بند «ه» ماده (۲۶) قانون شوراها اصلاحی سال ۱۳۸۶، داشتن مدرک دیپلم برای شورای روستاهای بالای دویست خانوار، مدرک فوق دیپلم یا معادل آن برای شورای شهرهای تا بیست هزار نفر جمعیت و مدرک لیسانس یا معادل آن یکی از شرایط لازم برای ثبت نام در انتخابات این شوراهاست. با توجه به این بند، اعضای فعلی این شوراها که براساس قانون شوراهای اصلاحی سال ۱۳۸۲^۱ به عضویت شورا درآمدند، شرایط لازم برای ثبت نام نخواهند داشت. اما در صورت الحاق این تبصره که در آن سابقه یک دوره عضویت در شورای اسلامی، معادل یک مقطع تحصیلی محسوب شده است، به آنها اجازه ثبت نام در انتخابات این شوراها را خواهند داد. با توجه به مفاد تبصره الحاقی باید گفت استثنای کردن تعداد محدودی از افراد آن هم به شکل تبعیض آمیز از یک قانون تصویب شده امری نامطلوب بوده و قاعده غیرشخصی بودن قوانین را نقض کرده و به صراحت مغایر با بند «۹» اصل سوم قانون اساسی است.

البته باید متذکر شد که تعیین شرایط سخت گیرانه برای نامزدهای عضویت در شوراهای شهر و روستا این انتقاد را برمی انگیزد که حقوق شهروندی آحاد مردم تضییع می شود. در نظر گرفتن شرط داشتن مدرک کارشناسی و دیپلم، موضوعی غیرضروری برای نامزدهای عضویت در شوراهای اسلامی شهر و روستاست و موجب محدود شدن حق انتخاب رأی دهندگان و حق نامزد شدن شهروندان و تضییع حقوق شهروندی می شود. علی الاصول اعمال هر نوع محدودیت در مورد حق انتخاب کردن و انتخاب شدن شهروندان باید استثنایی در حد ضرورت باشد. به نظر می رسد تعیین مدرک دیپلم برای شوراهای روستاهای بالای دویست خانوار و مدرک لیسانس یا معادل آن برای شوراهای شهرهای بالای بیست هزار جمعیت فراتر از ضرورت است و محدودیتی در حق انتخاب کردن و انتخاب شدن شهروندان است. به ویژه این مسئله در شوراهای روستای بالای دویست خانواده باعث کاهش نامزدهای عضویت در شوراهای روستا و حذف حضور برخی از معتمدین محلی و کاهش مشارکت را در پی خواهد شد.

۱- دارا بودن سواد خواندن و نوشتن برای عضویت در شورای روستا و داشتن حداقل مدرک دیپلم یا معادل آن برای عضویت در شورای شهرهای دارای تا یک میلیون نفر جمعیت و مدرک فوق دیپلم یا معادل آن برای شورای شهرهای دارای بیش از یک میلیون نفر جمعیت شرط بود.

مختص من سخن غنی

ماده (۲)

این ماده به منظور رفع ابهام از ماده (۸۰) قانون مزبور و تعیین مقام و مرجع صلاحیتدار جهت ارجاع مصوبه مورد اختلاف به هیئت حل اختلاف ارائه گردیده است.

به موجب ماده (۸۰) فعلی، «مصوبات کلیه شوراهای موضوع این قانون در صورتی که پس از دو هفته از تاریخ ابلاغ مورد اعتراض قرار نگیرد لازم الاجرا می باشد و در صورتی که مسئولین ذیربط آن را مغایر با قوانین و مقررات کشور و یا خارج از حدود وظایف و اختیارات شوراها تشخیص دهند، می توانند با ذکر مورد و به طور مستدل حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ مصوبه اعتراض خود را به اطلاع شورا رسانده و درخواست تجدیدنظر نمایند. شورا موظف است ظرف ده روز از تاریخ وصول اعتراض تشکیل جلسه داده و به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید. در صورتی که شورا در بررسی مجدد از مصوبه مورد اختلاف عدول نکند، موضوع برای تصمیم گیری نهایی به هیئت حل اختلاف ذیربط ارجاع می شود. هیئت مزبور مکلف است ظرف بیست روز به موضوع رسیدگی و اعلام نظر نماید».

همان گونه که مشاهده می شود هر چند در صورتی که شورا از مصوبه خود عدول ننماید، ارجاع آن به هیئت حل اختلاف پیش بینی شده است و لکن مرجع ارجاع مصوبات مورد اختلاف و محدوده زمانی ارجاع به هیئت حل اختلاف مربوطه مورد اشاره واقع نشده است که به همین منظور به موجب مصوبه کمیسیون مربوطه این امر پیش بینی شده است. به موجب ذیل ماده (۸۰) پیشنهادی «... در صورتی که شورا در بررسی مجدد از مصوبه مورد اختلاف عدول ننماید با درخواست رسمی مقام صلاحیتدار معترض حداکثر باید ظرف دو هفته پس از اعلام کتبی شورا صادر شود موضوع توسط آن مقام صلاحیتدار به هیئت حل اختلاف ذیربط ارجاع می گردد...».

تبصره «۱» ماده (۸۰) نیز به منظور تکلیف شوراها به ارجاع مصوبات خود به مراجع و مقامات ذیصلاح جهت اعتراض به مصوبات جهت اطلاع آنها و همچنین سایر دستگاه های اجرایی که مصوبه مربوط به آنها می باشد پیشنهاد شده است که مناسب می باشد.

نتیجه گیری

۱. الحاق تبصره پیشنهادی به بند «ه» ماده (۲۶) قانون شوراها به معنای استثنا کردن تعداد محدودی از اعضای فعلی شورای روستاهای بالای دویست خانوار و شوراهای شهر شکل تبعیض آمیزی از قانون اصلاحی سال ۱۳۸۶ می باشد و این امر قاعده غیرشخصی بودن قوانین را نقض می کند. از این رو حذف کل این ماده پیشنهاد می شود.

۲. ماده (۲) پیشنهادی به منظور رفع ابهام از ماده (۸۰) قانون مزبور و تعیین مقام و مرجع صلاحیتدار جهت ارجاع مصوبه مورد اختلاف به هیئت حل اختلاف و همچنین تکلیف شوراها به ارجاع مصوبات خود به مراجع و مقامات ذیصلاح به اعتراض نسبت به مصوبات، جهت اطلاع آنها و سایر دستگاه های اجرایی که مصوبه مربوط به آنها می باشد ارائه شده است که تصویب آن مورد پیشنهاد می باشد.